

ΒΙΟΛΟΓΙΑ Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

ΟΙ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥΣ

4.1 Ομοιόσταση

1. Πώς γίνεται η αυτορρύθμιση της θερμοκρασίας στο ηλεκτρικό σίδερο;
2. Τι ονομάζεται ομοιόσταση;
3. Τι απαιτείται για την επίτευξη της ομοιόστασης στον άνθρωπο;
4. Ποιοι μηχανισμοί ονομάζονται ομοιοστατικοί;
5. Ποιες παράμετροι της λειτουργίας του ανθρώπινου οργανισμού ρυθμίζονται με ομοιοστατικούς μηχανισμούς;
6. Τι ρυθμίζει το αναπνευστικό μας σύστημα;
7. Με ποια όργανα γίνεται η ρύθμιση της χημικής σύστασης του αίματος;
8. Ποιος έχει τον κεντρικό έλεγχο όλων των λειτουργιών του οργανισμού μας;
9. Οι νεκροί οργανισμοί έχουν ομοιόσταση; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
10. Λαμβάνοντας υπόψη τον ορισμό της ομοιόστασης, θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι η εναπόθεση λίπους στον άνθρωπο αποτελεί μηχανισμό θερμορύθμισης;

4.2 Ασθένειες

11. Τι θα συμβεί σε έναν άνθρωπο αν διαταραχθεί η ομοιόσταση για μεγάλο χρονικό διάστημα και τι θα συμβεί αν αυτή η κατάσταση συνεχιστεί;
12. Ποιοι παράγοντες μπορεί να προκαλέσουν διαταραχή της ομοιόστασης ενός ανθρώπου;

Παθογόνοι μικροοργανισμοί και ασθένειες

13. Πότε οι επιστήμονες συσχέτισαν την εμφάνιση ορισμένων ασθενειών με την παρουσία μικροοργανισμών;
14. Ποιοι ερευνητές απέδειξαν πρώτοι, ότι αιτία πολλών ασθενειών ήταν κάποιοι μικροοργανισμοί;
15. Όλοι οι μικροοργανισμοί προκαλούν ασθένειες;
16. Ποιος μικροοργανισμός χαρακτηρίζεται ως παθογόνος;
17. Ποιος οργανισμός χαρακτηρίζεται ως ξενιστής;
18. Τι ονομάζεται μόλυνση;
19. Ποια ασθένεια χαρακτηρίζεται ως μολυσματική;

20. Να αναφέρετε 5 συμπτώματα που εκδηλώνονται στον άνθρωπο, εξαιτίας κάποιας ασθένειας.
21. Σε τι εξυπηρετεί η εξέταση των συμπτωμάτων, που εμφανίζει κάποιος άνθρωπος, από το γιατρό;
22. Τι ονομάζεται χρόνος επώασης;
23. Ποια χρονική διάρκεια μπορεί να έχει ο χρόνος επώασης;
24. Τι ονομάζεται επιδημία; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα.
25. Τι ονομάζεται πανδημία; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα.
26. Με ποιους τρόπους είναι δυνατόν να μεταδοθεί μια ασθένεια στον άνθρωπο;
27. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για να μπορέσουμε να καταπολεμήσουμε τις ασθένειες;
28. Τι ονομάζεται θεραπεία μιας ασθένειας;
29. Τι ονομάζεται πρόληψη μιας ασθένειας;

Βακτήρια

30. Όλα τα βακτήρια είναι παθογόνα; Ποιες άλλες κατηγορίες βακτηρίων υπάρχουν;
31. Γιατί τα βακτήρια που φιλοξενούμε στο παχύ μας έντερο, μας είναι απαραίτητα;
32. Με ποιους τρόπους μας βλάπτουν τα παθογόνα βακτήρια;
33. Τι είναι οι τοξίνες;
34. Ποια γνωστή ασθένεια οφείλεται σε βακτήριο;

Ιοί

35. Γιατί ορισμένοι επιστήμονες δεν θεωρούν τους ιούς οργανισμούς;
36. Μπορεί ένας ιός να πολλαπλασιαστεί σε ακυτταρικά υλικά;
37. Γιατί οι ιοί πολλαπλασιάζονται μόνο στο σώμα των οργανισμών – ξενιστών;
38. Ποια συνέπεια έχει για τον ξενιστή, η προσβολή του από έναν ιό;
39. Τι συμβαίνει, όταν ένας ιός βρίσκεται εντός του ξενιστή, σε «λανθάνουσα κατάσταση»;
40. Όταν ένας ιός βρίσκεται εντός του ξενιστή, σε «λανθάνουσα κατάσταση», ο ξενιστής εμφανίζει συμπτώματα;
41. Τι θα συμβεί όταν, ενώ ένας ιός βρίσκεται εντός του ξενιστή σε «λανθάνουσα κατάσταση», ενεργοποιηθεί;
42. Τι ονομάζεται ίωση; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα ίωσης.

Μύκητες

- 43. Πώς ονομάζονται οι ασθένειες που οφείλονται σε μύκητες;
- 44. Σε ποιο μέρος του σώματος εμφανίζονται οι περισσότερες μυκητιάσεις;
- 45. Με ποιο τρόπο μεταδίδονται οι περισσότερες μυκητιάσεις και τι θα πρέπει να κάνουμε για να τις αποφύγουμε;

Πρωτόζωα

- 46. Υπάρχουν πολλά παθογόνα πρωτόζωα;
- 47. Σε ποιο πρωτόζωο οφείλεται η ελονοσία και πώς μεταδίδεται στον άνθρωπο;

4.3 Αμυντικοί μηχανισμοί του ανθρώπινου οργανισμού

- 48. Πώς ονομάζονται οι μηχανισμοί που διαθέτει ο ανθρώπινος οργανισμός για να προστατευθεί από τα παθογόνα μικρόβια;
- 49. Σε ποιες κατηγορίες διακρίνονται οι αμυντικοί μηχανισμοί ανάλογα με τη θέση που έχουν στο σώμα μας;
- 50. Ποιος είναι ο σκοπός των εξωτερικών αμυντικών μηχανισμών του ανθρώπινου σώματος;
- 51. Ποιος είναι ο σκοπός των εσωτερικών αμυντικών μηχανισμών του ανθρώπινου σώματος;
- 52. Σε ποιες κατηγορίες διακρίνονται οι εσωτερικοί αμυντικοί μηχανισμοί ανάλογα με τον τρόπο δράσης τους;
- 53. Ποιοι μηχανισμοί περιλαμβάνονται στους γενικούς εσωτερικούς αμυντικούς μηχανισμούς;
- 54. Πότε ενεργοποιείται η διαδικασία της φλεγμονής;
- 55. Ποια συμπτώματα εμφανίζει ο άνθρωπος στον οποίο εκδηλώνεται φλεγμονή;
- 56. Τι ονομάζεται πυρετός και σε τι αποσκοπεί αυτός;
- 57. Ποιοι είναι οι κυριότεροι εξωτερικοί αμυντικοί μηχανισμοί του ανθρώπινου οργανισμού;
- 58. Πώς λειτουργεί το δέρμα ως εξωτερικός αμυντικός μηχανισμός;
- 59. Πώς λειτουργεί το σάλιο ως εξωτερικός αμυντικός μηχανισμός;
- 60. Πώς λειτουργεί ο ιδρώτας ως εξωτερικός αμυντικός μηχανισμός;
- 61. Ποιες περιοχές του σώματός μας καλύπτονται από βλεννογόνο;
- 62. Τι είναι ο βλεννογόνος;

63. Από πού παράγεται η βλέννα και σε τι εξυπηρετεί;
64. Πώς εξωθούνται τα μικρόβια που παγιδεύονται στη βλέννα της αναπνευστικής οδού, προς το εξωτερικό του οργανισμού;
65. Γιατί λέμε ότι ο πεπτικός σωλήνας μας είναι ανοικτός;
66. Γιατί ο πεπτικός σωλήνας θεωρείται εξωτερική κοιλότητα του σώματός μας;
67. Πώς καταστρέφονται τα μικρόβια που καταλήγουν στο στομάχι μας;
68. Ποια μικρόβια είναι ανθεκτικά στο υδροχλωρικό οξύ του στομάχου;

Ειδικοί εσωτερικοί αμυντικοί μηχανισμοί (σελίδα 86)

69. Ποιος ο ρόλος των ειδικών εσωτερικών αμυντικών μηχανισμών;
70. Ποιοι παράγοντες ονομάζονται αντιγόνα;
71. Τι ονομάζεται ανοσολογική απόκριση;
72. Ποια κύτταρα παράγουν αντισώματα;
73. Τι είναι τα αντισώματα;
74. Ποιος ο ρόλος των αντισωμάτων;
75. Πώς μπορείτε να παρομοιάσετε τη σχέση αντιγόνου – αντισώματος;
76. Μπορεί ένα αντίσωμα να εξουδετερώσει οποιοδήποτε αντιγόνο;
77. Όταν ένας άνθρωπος προσβάλλεται για 1^η φορά από ένα αντιγόνο, παράγει γρήγορα αντισώματα για το αντιγόνο αυτό;
78. Γιατί όταν ένας άνθρωπος προσβάλλεται για 1^η φορά από ένα αντιγόνο, εκδηλώνει συμπτώματα της ασθένειας;
79. Ποια είναι τα 2 χαρακτηριστικά των μηχανισμών ειδικής άμυνας;
80. Τι συμβαίνει όταν ένας άνθρωπος προσβληθεί για 2^η φορά από το ίδιο αντιγόνο;
81. Τι ονομάζεται ανοσία απέναντι σε ένα αντιγόνο;
82. Τι περιέχει το εμβόλιο;
83. Τι ονομάζεται εμβολιασμός;
84. Τι συμβαίνει όταν ένα εμβόλιο εισάγεται στον οργανισμό ενός ανθρώπου;
85. Μπορεί η εισαγωγή ενός εμβολίου να προκαλέσει την αντίστοιχη ασθένεια;
86. Γιατί το εμβόλιο μας προστατεύει από την αντίστοιχη ασθένεια;
87. Γιατί κατά την παιδική ηλικία κάνουμε πολλά εμβόλια;

88. Αν προσβληθούμε από έναν παθογόνο μικροοργανισμό η χορήγηση εμβολίου θα μας προσφέρει προστασία;
89. Τι περιέχει ο ορός;
90. Από πού προέρχονται τα σντισώματα που περιέχονται στον ορό;
91. Πότε χορηγείται ο ορός πριν ή κατά την περίοδο που ασθενούμε;

4.4 Τρόπος ζωής και ασθένειες

91. Ποιες συμπεριφορές ή συνήθειες ενός ατόμου σχετίζονται με τη διαταραχή της ομοιόστασης και την εκδήλωση ασθενειών;
92. Ποιες ουσίες ονομάζονται εξαρτησιογόνες; Να αναφέρετε 3 τέτοιες ουσίες.
93. Ποιο σύστημα του ανθρώπου επηρεάζεται πρωτίστως, από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών;
94. Οι εξαρτησιογόνες ουσίες επηρεάζουν τη σωματική ή την ψυχική υγεία του ατόμου;
95. Τι συμβαίνει όταν ένα άτομο χρησιμοποιεί επανειλημμένα μια εξαρτησιογόνο ουσία, ως προς την επίδραση των αποτελεσμάτων της και σε τι αναγκάζεται να καταφύγει, για να πετύχει το ίδιο αποτέλεσμα;
96. Πού οδηγεί η παρατεταμένη χρήση μιας εξαρτησιογόνου ουσίας;
97. Τι ονομάζεται εθισμός;
98. Πότε λέμε ότι ένας άνθρωπος έχει αποκτήσει ψυχική εξάρτηση;
99. Ποια συμπτώματα μπορεί να εμφανιστούν σε ένα ψυχικά εξαρτημένο άτομο που στερείται την εξαρτησιογόνο ουσία;
100. Γιατί ο χρήστης συχνά επιλέγει να ξαναπάρει την ουσία που του προκαλεί εξάρτηση;
101. Πότε λέμε ότι ένας άνθρωπος έχει αποκτήσει σωματική εξάρτηση; Να αναφέρετε ένα σχετικό παράδειγμα.
102. Τι είναι το σύνδρομο στέρησης;
103. Ποιες δυσλειτουργίες εμφανίζονται, όταν ένας άνθρωπος διακατέχεται από σύνδρομο στέρησης;
104. Τι θα συμβεί αν ο χρήστης, παρά τις δυσκολίες, σταματήσει να κάνει χρήση της εξαρτησιογόνου ουσίας; Μπορεί ο οργανισμός του να αναπροσαρμοστεί;
105. Είναι δυνατόν να καταπολεμηθεί ο εθισμός;
106. Τι καταστάσεις μπορεί να βιώσει ο χρήστης κατά την αποτοξίνωση;

107. Εκτός από τα ναρκωτικά, να αναφέρετε 2 άλλες ουσίες που προκαλούν εξάρτηση.

108. Το κάπνισμα, εκτός από εξάρτηση, τι άλλου είδους προβλήματα μπορεί να δημιουργήσει;

109. Ποια θεωρείται, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η αιτία για την κακή υγεία στις περισσότερες χώρες του κόσμου;

110. Τι προβλήματα μπορεί να δημιουργήσει η κατάχρηση οινοπνευματωδών ποτών;